עַל נִדְרוֹ (ד) בָּרֶגֶל, וְכֵן (יב) הַבָּא מִמְּדִינַת (ה) [ה] הַיָּם (יג) בְּחֹל הַמּוֹעֵד, אוֹ שֶׁבָּא בְּעֶרֶב הָרֶגֶל [ו]וְלֹא הָיָה שְׁהוּת בַּיּוֹם לְגַלֵּחַ, (יד) [ז]וְהוּא שֶׁלֹּא יָצָא מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְחוּצָה לָאָרֶץ (ו) לְטַיֵּל: ה [ח]אַף עַל פִּי שֶׁהִתִּירוּ לְהִסְתַּפֵּר, לֹא יִסְתַּפֵּר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אֶלָּא בְּצִנְעָה: ו (ז) [ז] (טו) [ט]קָטָן מֻתָּר לְגַלֵּחַ בַּמּוֹעֵד (טז) אֲפִלּוּ נוֹלַד קֹדֶם הָרֶגֶל, (וַאֲפִלּוּ (ח) בְּפַרְהֶסְיָא (יז) שָׁרִי) (וכן משמע ממרדכי (סי׳ תתע)): ז [*] [י]אָבֵל שֶׁחָל (ט) שְׁבִיעִי שֶׁלּוֹ (יח) בְּשַׁבָּת עֶרֶב הָרֶגֶל, מֻתָּר לְגַלֵּחַ בְּחֹל הַמּוֹעֵד. הַגָּהּ: מִי שֶׁהֵמִיר דָּתוֹ וְחָזַר בִּתְשׁוּבָה (יט) וְדַרְכּוֹ

ו בֵּית יוֹסֵף (ד״ה והבא). ז שָׁם בַּגְּמָרָא. ח מָרְדְּכַי (סי׳ תתעג) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפְתָּא (פרק ב׳ ה״א). ט שָׁם (גמ׳ יד:) וּכְלִישָּׁנָא בָּתְרָא דִּשְׁמוּאֵל לְקוּלָּא. י בְּרַיְיתָא וּגְמָרָא שָׁם י״ז (ע״ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

אֲבָל אִם לֹא בִּקֵּשׁ שֶׁיַּתִּירוּ עַד הָרֶגֶל לֹא חֲשִׁיב אֹנֶס: (ד) **בָּרֶגֶל.** וּבָזֶה נִרְאֶה אַף עַל פִּי שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהַתִּירוֹ קֹדֶם הָרֶגֶל לֹא מִיקְּרֵי פּוֹשֵׁעַ, שֶׁהָיָה בְּדַעְתּוֹ לְקַיֵּם נִדְרוֹ וּנְזִירָתוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה): (ה) **הַיָּם.** שֶׁלֹּא בָּא בְּיִשּׁוּב עַד חוֹל הַמּוֹעֵד. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה והבא), רַבֵּנוּ יְרֻחָם (נתיב ד ח״ה). מַשְׁמַע דְּאִם הָיָה בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב בִּמְקוֹם יִשּׁוּב אָסוּר לְגַלֵּחַ בְּחוֹל הַמּוֹעֵד. וְנִרְאֶה לִי דְּאִם הָיָה שְׁנֵי יָמִים אוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים קֹדֶם יוֹם טוֹב בְּיִשּׁוּב, וּבְעֶרֶב יוֹם טוֹב לֹא הָיָה בְּיִשּׁוּב, מֻתָּר לְגַלֵּחַ בְּחוֹל הַמּוֹעֵד, וּמִיהוּ דַּוְקָא כְּשֶׁבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם דְּאָז מְפַרְסְמָא מִילְּתָא, אֲבָל בְּדֶרֶךְ אַחֵר לֹא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו). כָּתַב בְּסֵפֶר גַּן הַמֶּלֶךְ סִימָן ס״ב, כָּל אֵלּוּ דִּמְגַלְּחִין בַּמּוֹעֵד מֻתָּרִים לְסַפֵּר עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ הֶתֵּר בַּדָּבָר, עַיֵּן שָׁם: (ו) **לְטַיֵּל.** אֲבָל יָצָא לְהַרְוִיחַ אוֹ לִרְאוֹת פְּנֵי חֲבֵרוֹ, שָׁרִי, דְּמִיקְּרֵי דְּבַר מִצְוָה, עַיֵּן סִימָן רמ״ח (ס״ד בהג״ה): ו (ז) **קָטָן.** דְּלָא שַׁיָּךְ בֵּיהּ טַעֲמָא שֶׁלֹּא יִכָּנֵס לַמּוֹעֵד כְּשֶׁהוּא מְנֻוָּל, דְּלָאו בַּר מִצְוָה הוּא. וּבְנִמּוּקֵי יוֹסֵף (ז. ד״ה קטן) כָּתַב, דַּוְקָא כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂעָר רַב וּמִצְטַעֵר, עַיֵּן שָׁם. וְדַוְקָא לְקָטָן מֻתָּר לְגַלֵּחַ, דְּצֹרֶךְ הָרֶגֶל הוּא, אֲבָל לְאֵינוֹ יְהוּדִי אָסוּר לְגַלֵּחַ, דְּלֹא עָדִיף מִשְׁאָר מְלָאכוֹת דְּאָסוּר לַעֲשׂוֹתָן בַּמּוֹעֵד, אֶלָּא אִם כֵּן אֵין לוֹ מַה יֹּאכַל, עַיֵּן סִימָן תקמ״ב סָעִיף (א׳) [ב]. מֻתָּר לְהַשְׁהוֹת שִׂמְחַת הַתִּגְלַחַת שֶׁעוֹשִׂין לְקָטָן עַד הַמּוֹעֵד, וּמְגַלְּחִין עַל יְדֵי סַפָּר יִשְׂרָאֵל. גַּן הַמֶּלֶךְ סִימָן ס״ב: (ח) **בְּפַרְהֶסְיָא.** וְאֶפְשָׁר דִּבְקָטָן הַנִּרְאֶה כְּגָדוֹל אָסוּר לְגַלְּחוֹ בְּפַרְהֶסְיָא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט): ז (ט) **שְׁבִיעִי.** עַיֵּן סִימָן תקמ״ח סָעִיף ח׳:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ד [ה] **הַיָּם.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם גַּן הַמֶּלֶךְ, חָסֵר תֵּבָה אַחַת וְצָרִיךְ לוֹמַר כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ צַד הֶתֵּר בַּדָּבָר: ו [ז] **קָטָן.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּגַן הַמֶּלֶךְ שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וּמֻתָּר לְהַשְׁהוֹת שִׂמְחַת הַתִּגְלַחַת שֶׁעוֹשִׂין לְקָטָן כְּדֵי לְהַגְדִּיל הַשִּׂמְחָה בַּמּוֹעֵד, וּמִצְוָה נַמֵּי אִיכָּא בְּכָךְ כו׳, עַיֵּן שָׁם. וְהָעִנְיָן שֶׁל הַשִּׂמְחָה הוּא מִנְהַג אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גַּם כֵּן, שֶׁעוֹשִׂין שִׂמְחָה בַּתִּגְלַחַת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל קָטָן, שֶׁמְּחַנְּכִין אוֹתוֹ בַּמִּצְוָה לִהְיוֹת לוֹ פֵּאוֹת הָרֹאשׁ. וְעַיֵּן בִּפְרִי עֵץ חַיִּים שַׁעַר סְפִירַת הָעֹמֶר שֶׁכָּתַב בְּעִנְיַן הַהוֹלְכִים עַל קֶבֶר רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ בְּמִירֹנִין בְּל״ג בָּעוֹמֶר, שֶׁרָאָה אֶת מוֹרוֹ הָאֲרִ״י זַ״ל שֶׁהָלַךְ שָׁם לְגַלֵּחַ אֶת בְּנוֹ בְּמִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה בַּיָּמִים הָהֵם, עַיֵּן שָׁם: ז [בשו״ע] **אָבֵל שֶׁחָל כו׳.** וְעַיֵּן בִּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (סי׳ תקמח הגה״ט סק״ד) שֶׁמִּי שֶׁשָּׁלְמוּ שְׁלֹשִׁים שֶׁל אָבִיו בַּמּוֹעֵד וְגָעֲרוּ בּוֹ חֲבֵרָיו, אָסוּר לְגַלֵּחַ בַּמּוֹעֵד. וּבַהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (ח״א) סִימָן רפ״ה כָּתַב לְהַתִּיר בָּזֶה, וּלְקַמָּן סִימָן תקמ״ח הֱבִיאוֹ הַבַּאֵר הֵיטֵב (ס״ק יא), וְכֵן כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) וְכֵן כָּתַב בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סי׳ תקמח סק״ו) בְּשֵׁם שַׁעֲרֵי יְשׁוּעָה כְּתַב יָד

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(יא) גַּם בָּזֶה דְּהוּא דַּוְקָא אִם לֹא מָצָא חָכָם לְהַתִּיר נִדְרוֹ עַד תּוֹךְ הָרֶגֶל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם לֹא רָצָה לְהַתִּיר מִקֹּדֶם וְאַחַר כָּךְ נִמְלַךְ, לֹא חֲשִׁיב אֹנֶס. וְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) לְהָקֵל בָּזֶה כְּדַעַת הַמְּחַבֵּר, דְּלֹא חָשְׁבִינַן לְפוֹשֵׁעַ שֶׁהָיָה לוֹ לְהַתִּיר מִקֹּדֶם, כֵּיוָן שֶׁקֹּדֶם הָרֶגֶל לֹא הָיָה כְּלָל בְּדַעְתּוֹ לְהַתִּיר נִדְרוֹ, וְאַחַר כָּךְ נִמְלַךְ: (יב) **הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם.** דַּוְקָא מִמְּדִינַת הַיָּם דִּמְפַרְסְמָא מִלְּתָא, אֲבָל בְּדֶרֶךְ אַחֵר לֹא [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו)]. וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל דְּהוּא הַדִּין מִשְּׁאָר מָקוֹם רָחוֹק מְאֹד דִּמְפַרְסְמָא מִלְּתָא. (וּבְחִדּוּשֵׁי רִיטְבָּ״א (יג: ד״ה הבא) כָּתַב, כָּל שֶׁבָּא חוּץ לָעִיר מִקְּרֵי מִמְּדִינַת הַיָּם וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מָקוֹם רָחוֹק. וְצָרִיךְ עִיּוּן): (יג) **בְּחֹל הַמּוֹעֵד.**

וְדַוְקָא שֶׁלֹּא בָּא בְּיִשּׁוּב עַד חֹל הַמּוֹעֵד, דְּאִם בָּא בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב בְּמָקוֹם יִשּׁוּב וּבָא בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ עוֹד שְׁהוּת מִבְּעוֹד יוֹם לְגַלֵּחַ, אַף שֶׁלֹּא בָּא לְבֵיתוֹ עַד חֹל הַמּוֹעֵד, אֵין זֶה אֹנֶס, שֶׁהָיָה לוֹ לְגַלֵּחַ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב בָּעִיר הַהוּא. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (שם) שֶׁכָּתַב דְּאַף כְּשֶׁהָיָה בִּמְקוֹם יִשּׁוּב בִּשְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים קֹדֶם הָרֶגֶל, וְאַחַר כָּךְ בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב לֹא הָיָה בְּיִשּׁוּב, כְּגוֹן שֶׁיָּשַׁב אָז עַל הַסְּפִינָה, וּבָא לְבֵיתוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד אוֹ שֶׁבָּא לָעִיר סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה וְלֹא הָיָה שְׁהוּת בַּיּוֹם לְגַלֵּחַ, גַּם כֵּן מֻתָּר לְגַלֵּחַ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, כֵּיוָן דִּבְעֶרֶב יוֹם טוֹב גּוּפָא הָיָה אָנוּס: (יד) **וְהוּא שֶׁלֹּא יָצָא וְכו׳.** פֵּרוּשׁ (יג) דְּמֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוֹ מִחוּץ לָאָרֶץ לְחוּץ לָאָרֶץ אַף בְּיָצָא לְטַיֵּל שֶׁאֵינוֹ דְּבַר מִצְוָה, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר לוֹ לְגַלֵּחַ כְּשֶׁלֹּא הָיָה פְּנַאי לְגַלֵּחַ מִבְּעוֹד יוֹם, כֵּיוָן שֶׁיְּצִיאָתוֹ בִּרְשׁוּת הָיְתָה שֶׁלֹּא עָשָׂה אִסּוּר בָּזֶה, אֲבָל מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְחוּץ לָאָרֶץ אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא בְּיָצָא לְהַרְוִיחַ אוֹ לִרְאוֹת פְּנֵי חֲבֵרוֹ, דְּהוּא חֲשִׁיב דְּבַר מִצְוָה שֶׁמֻּתָּר לָצֵאת מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בִּשְׁבִיל זֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְטַיֵּל בְּעָלְמָא, דְּבִכְהַאי גַּוְנָא אָסוּר לָצֵאת מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְחוּץ לָאָרֶץ, לֹא הִתִּירוּ לוֹ לְגַלֵּחַ: ו (טו) **קָטָן וְכו׳.** דְּלֹא שַׁיָּךְ בֵּיהּ טַעֲמָא שֶׁלֹּא יִכָּנֵס לַמּוֹעֵד כְּשֶׁהוּא מְנֻוָּל, דְּלָאו בַּר מִצְוָה הוּא. וְדַוְקָא שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂעָר רַב דְּמִצְטַעֵר עַל יְדֵי זֶה. וְדַוְקָא לְקָטָן מֻתָּר לְגַלֵּחַ, דְּצֹרֶךְ הָרֶגֶל הוּא בִּשְׁבִיל הַקָּטָן, אֲבָל לְעַכּוּ״ם אָסוּר לְגַלֵּחַ, דְּלֹא עָדִיף מִשְּׁאָר מְלָאכוֹת דְּאָסוּר לַעֲשׂוֹתָן בַּמּוֹעֵד, אֶלָּא אִם כֵּן אֵין לוֹ מַה יֹּאכַל [אַחֲרוֹנִים]: (טז) **אֲפִלּוּ נוֹלַד וְכו׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף דְּהָיָה יָכוֹל לְגַלְּחוֹ מִקֹּדֶם, שָׁרִי, (יג) וּמִטַּעַם הַנַּ״ל. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א״א סק״ט) שֶׁמְּצַדֵּד דַּאֲפִלּוּ הוּא בֶּן כַּמָּה שָׁנִים, כָּל שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לִשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים מֻתָּר לְגַלְּחוֹ בַּמּוֹעֵד, וְכֵן מוּכָח בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח). אַךְ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) מִסְתַּפֵּק דְּהֵיכִי דְּהַקָּטָן נִרְאֶה כְּגָדוֹל אֶפְשָׁר דְּאֵין לְהָקֵל בְּפַרְהֶסְיָא: (יז) **שָׁרִי.** דְּהַכֹּל רוֹאִין שֶׁהוּא קָטָן: ז (יח) **בְּשַׁבָּת עֶרֶב הָרֶגֶל.** דַּהֲרֵי לֹא הָיָה יָכוֹל לְגַלְּחוֹ בְּיוֹם זֶה: (יט) **וְדַרְכּוֹ לְגַלֵּחַ.** פֵּרוּשׁ

בֵּאוּר הֲלָכָה

הֵיכִי דִּבְכִבּוּס שָׁרִינַן אֲפִלּוּ בִּכְדַרְכָּהּ כִּדְאִיתָא בְּסִימָן תקל״ד (ס״א) הוּא הַדִּין לְעִנְיַן גִּלּוּחַ, וְעוֹד מִפְּסָחִים נ״ה עַמּוּד ב׳ דְּאִיתָא שָׁם: הַחַיָּטִין, שֶׁכֵּן הֶדְיוֹט תּוֹפֵר כְּדַרְכּוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, הַסַּפָּרִין וְהַכּוֹבְסִין, שֶׁכֵּן מֻתָּרִין בְּחֹל הַמּוֹעֵד בְּבָא מִן הַיָּם, וּלְתַנָּא קַמָּא הָרַצְעָנִין אָסוּר בְּי״ד אַף שֶׁגַּם הֵם מֻתָּרִין לְשַׁנּוֹת בְּחֹל הַמּוֹעֵד כִּדְאִיתָא בַּיְרוּשַׁלְמִי (שם פ״ד ה״ז), וְעַל כָּרְחֲךָ דְּאֵין לְמֵדִין מִן שִׁנּוּי בְּחֹל הַמּוֹעֵד לְהַתִּיר מִשּׁוּם זֶה בִּכְדַרְכָּהּ בְּי״ד, וּלְפִי זֶה מוּכָח בְּהֶדְיָא לְעִנְיָנֵנוּ דְּסַפָּרִין וְכוֹבְסִין הִתִּירוּ לָהֶן בִּכְדַרְכָּהּ (אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּחִדּוּשֵׁי רִיטְבָּ״א בְּפֶרֶק ב׳ (יג. ד״ה החייטין) דְּסוֹבֵר לְדִינָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ). **וְלִכְאוֹרָה קָשֶׁה, הֲלֹא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ אֹכֶל נֶפֶשׁ וְהוּא לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד קַיְימָא לָן דְּבָעֵי שִׁנּוּי, וְאוּלַי מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ עַד כֹּה אֲנוּסִים בַּדָּבָר עֲשָׂאוּם חֲזַ״ל כְּדָבָר הָאָבֵד דְּקַיְימָא לָן דִּבְדָבָר הָאָבֵד אֵין צָרִיךְ שִׁנּוּי, וַעֲדַיִן צָרִיךְ עִיּוּן:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

הֲוָה לֵיהּ כְּפוֹשֵׁעַ, וְכֵן הֶעְתִּיקוּ בְּתוֹסָפוֹת (יד. ד״ה ומנודה), וְכֵן כָּתַב רַבֵּנוּ יְרוּחָם (שם), וְכֵן מָצָאתִי בְּרִי״ץ גֵּיאוּת שֶׁהֶעְתִּיק הַיְרוּשַׁלְמִי הַזֶּה, וְכֵן הֵבִיא הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) בְּשֵׁם הָאֲגֻדָּה (סי׳ כו), (וְאַף דִּלְעִנְיַן נִדּוּי קַיְימָא לָן דְּמִיָּד שֶׁמַּתִּירִין לוֹ מֻתָּר מִיָּד דְּלֹא כִּירוּשַׁלְמִי (שם), וְכִפְסַק הָרִי״ף (ח:) וְהָרַמְבַּ״ם (ת״ת פ״ז הי״ג) וְהָרַאֲבַ״ד, וּכְמוֹ שֶׁסָּתַם הַמְחַבֵּר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן של״ד סָעִיף י״ג עַיֵּן שָׁם וּבְטַ״ז (סק״ו), עַל כָּל פָּנִים שָׁמְעִינַן מִדִּבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי דְּהֵיכָא דְּהָיָה יָכוֹל לְפַיֵּס וּלְהַתִּיר קֹדֶם הָרֶגֶל וְלֹא פִּיֵּס חָשׁוּב פּוֹשֵׁעַ, וְזֶהוּ כַּוָּנַת הָרֹא״ש שֶׁהֶעְתִּיק הַיְרוּשַׁלְמִי. וְכֵן הִסְכִּים בְּסֵפֶר תִּפְאֶרֶת שְׁמוּאֵל דְּרַק לְעִנְיַן זֶה הֶעְתִּיק הָרֹא״ש דִּבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי, וּכְתֵרוּץ הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַבֵּית יוֹסֵף (ד״ה ויש לתמוה), וּפֵרוּשׁ הָרֹא״ש בִּנְדָרִים (ז: ד״ה ש״מ) גַּם כֵּן מְסַיֵּעַ לוֹ, וּדְלֹא כְּתֵרוּץ הַשֵּׁנִי שֶׁל הַבֵּית יוֹסֵף), דְּלֹא כִּדְמַשְׁמַע מִדַּעַת הָרַמְבַּ״ם שֶׁאֵין מְחַלֵּק בָּזֶה, **וּלְכַתְּחִלָּה טוֹב** לָחֹשׁ לְדַעַת כָּל הָנֵי רַבְּוָותָא **לְהַחְמִיר בָּזֶה, וּמִכָּל מָקוֹם כָּתַבְתִּי דְּהַמֵּקֵל יֵשׁ לוֹ עַל מִי לִסְמֹךְ,** דְּכֵן נִרְאֶה מֵהַגְּרָ״א שֶׁנָּקַט כְּדַעַת הַמְחַבֵּר וְהוּא כְּדַעַת הָרִי״ף וְהָרַמְבַּ״ם, מִשּׁוּם דְּפְשִׁיטוּת סוּגְיָא דִּילָן דְּאָזֵיל וּפַיְיסֵיהּ מַשְׁמַע דְּאֵינוֹ מְחַלֵּק, וּבְכָל גַּוְנֵי מֻתָּר, וְהוּא מִלְּתָא דְּרַבָּנָן, וְכֵן נִרְאֶה דַּעַת הַלְּבוּשׁ לְהָקֵל: (יא) הוּא דַּעַת הָרֹא״ש (מו״ק שם) וְסִיעָתוֹ עַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי (שם), וְהִסְכִּים כֵּן הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד), וְהֵבִיא כֵּן גַּם בְּשֵׁם סֵפֶר זִכְרוֹן יַעֲקֹב לְהַחְמִיר גַּם בָּזֶה, דְּלֹא כְּדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) שֶׁכָּתַב דְּבָזֶה נִרְאֶה כְּדַעַת הָרִי״ף וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ז הי״ח), דְּכֵיוָן שֶׁמִּתְחִלָּה הָיָה בְּדַעְתּוֹ לְקַיֵּם נִדְרוֹ לֹא חֲשִׁיב פּוֹשֵׁעַ. **אָמְנָם הָרֹא״ש הֲלֹא הֵבִיא דְּגַם דַּעַת רַשִׁ״י** (יג: ד״ה ומי) **כֵּן הוּא, דְּנִמְלַךְ לֹא חֲשִׁיב פּוֹשֵׁעַ, וְכֵן מָצָאתִי בְּרִיטְבָּ״א** (שם ד״ה וכן), **עַל כֵּן הַמֵּקֵל לֹא הִפְסִיד:** (יג) הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ תָּפַס בָּזֶה כְּדַעַת הָרַאֲבַ״ד, וְהִסְכִּים עִמָּדוֹ הָרֹא״ש (שם) וְהַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף (ז. ד״ה גמ׳). **וְהַגְּרָ״א הִקְשָׁה דְּמֵהַיְרוּשַׁלְמִי שֶׁהֵבִיאוּ מוּכָח לִכְאוֹרָה לְהֶפֶךְ, דְּמַיְירֵי אַף בְּיָצָא מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוֹ מִחוּץ לָאָרֶץ לְחוּץ לָאָרֶץ, וְהַיְינוּ דְּכֵיוָן שֶׁהָיָה יְצִיאָתוֹ שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ כְּלָל לֹא הִתִּירוּ לוֹ,** וְכֵן נִרְאֶה מִדַּעַת רַשִׁ״י (יד. ד״ה מפני) וְהָרַ״ח (שם), עַיֵּן שָׁם, וְכֵן נִרְאֶה לְהֶדְיָא מִסְתִּימַת הָרִי״ף וְהָרַמְבַּ״ם. **אָכֵן** בְּרִי״ץ גֵּיאוּת מָצָאתִי שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן כְּהָרַאֲבַ״ד, וְכֵן כָּתְבוּ בָּאֶשְׁכּוֹל (סי׳ מה), וּבְשִׁיטַת ריב״ב (ברי״ף ז.), וְעַל כֵּן **הַמֵּקֵל יֵשׁ לוֹ עַל מִי לִסְמֹךְ:** ו (יג) וְעוֹד דִּקְנָס הוּא, וְלֹא קָנְסִינַן לַבֵּן בִּשְׁבִיל הָאָב שֶׁלֹּא גִּלְּחוֹ מִקֹּדֶם [מִשְׁבְּצוֹת זָהָב (סק״ו)]:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah